

VÝBOR PRO UCTĚNÍ PAMÁTKY SIGMUNDA TRNKY VE SLAVÍKOVICÍCH POŘÁDÁ V NEDĚLI 2. ČERVNA 1935

pod protektorátem okresního zastupitelstva ve Vyškově, za účasti obecního zastupitelstva ve Slavíkovcích, Ježkovicích, Uč. jedn. Dra K. Mrázka, Uč. jedn. Budče, Sdružení uč. měšť. škol na Vyškovsku, spolužáků Trnkových. Ústřed. spol. jedn. uč. v Brně, Legionářstva, Sokolstva, Hasičstva, Odbočky svazu čs. důstojnictva ve Vyškově, Selské jízdy, Sportovců a Okresního osvětového sboru

SLAVNOST

ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY NA ŠKOLNÍ BUDOVĚ HRDINOVÍ DOMÁCÍHO ODBOJE UČITELI SIGMUNDU TRNKOVÍ ZE SLAVÍKOVIC

POŘAD:

1. O 14. hodině řadení průvodu u nádraží.
2. O 14¼ hodině průvod vesnicí k budově školy a pocta státní vlajce před rodným domem Trnkovým.
3. Zahájení slavnosti.
4. Hudba: Kdož jste boží bojovníci.
5. Slavnostní projev profesora Al. Zbavitele z Opavy.
6. Zpěv: Z osudu rukou.
7. Recitace: J. Rys - Památce uč. Trnky.
8. Projevy protektorů.
9. Předání desky.
10. Hymny.

Po slavnosti na návsi za školou scéna:

VE JMÉNU JEHO VELIČENSTVA CÍSAŘE!

Volné obrazy ze života popraveného učitele Sigmunda Trnky ze Slavíkovíc. Napsal učitel Tomáš Drápal.

PROLOG (1769). Před 160 lety u Slavíkovíc: Císař Josef II. oře na poli sedláka Trnky. - Osoby: Císař Josef II., sedlák Trnka, maršálek císařského dvora, družina císařova.

OBRAZ I. (1913). Ve škole v Ježkovicích před prázdninami. - Osoby: Učitel Sigmund Trnka, žáci a žačky.

OBRAZ II. (1914). Mobilisace ve Slavíkovcích. - Osoby: Trnka, Tonek-sokol, Anežka, soused Toman, hoch, strážník.

OBRAZ III. (1915). Vojenský soud ve Vadovicích. - Osoby: Voják Trnka, předseda vojenského soudu, auditor, obhájce, 2 přísedící, strážmistr, vojáci.

EPILOG (1935). Apoteosa hrdiny domácího odboje v osvobozené vlasti. - Osoby: Odsouzenec Trnka, důstojník, vojáci, Vlast.

GRAFIA VYŠKOV

Vstupné na slavnost i scénu 3 Kč a 1 Kč příplatek na sedadlo. - Účinkuje hudba p. E. Peslara a Volné pěvecké sdružení ze Slavkova. - Za krajně nepříznivého počasí odkládá se slavnost na srpen.

POŘADATELÉ.

Památce kol. Sigmunda Trnky ze Slavíkovíc.

Tomáš Drápal.

Moto: »Nechťte otrocky sklonit českou hlavu.
Život jsem položil za čest svého davu.«

(Popraven 10. 12. 1914 ve Wadowicích.)

Velká účast učitelstva v boji za svobodu je všeobecně známa a uznávána. Svědčí o ní nejen poměrně vysoké procento učitelů-legionářů, ale i stovky internovaných kolegů a tisíce příslušníků našeho stavu, oběšených do rakouských mundurů s výmluvným p. v. (politisch verdächtig = politicky podezřelý)

i značný počet těch, kteří zůstali sice doma, ale pod laskavým dozorem četnictva a policie.

Jednou ze zapomínaných obětí domácího odboje byl donedávna kol. Sigmund Trnka ze Slavíkovíc na Moravě. Jeho život a osudy jsou prototypem českého učitele před válkou a za války a poslouchají se jako román. Je opravdu s podivem, že nebyly dosud, kromě příležitostných novinářských článků, literárně zachyceny a zpracovány, ač svoji pravdivou romantičností a tragikou k tomu přímo lákají. Posuďte sami!

Učitelům starší generace nebude neznámo jméno malé obce Slavíkovice u Rousínova (okr. Vyškov). Za staré monarchie skvělo se na všech mapách českých zemí proto, že v roce 1769 »selský císař« Josef II., jeda po státní silnici od Brna k Olomouci, zastavil tu u pole slavíkovského sedláka Trnky a vyoral na jeho poli několik brázd, odměniv jej čtyřmi dukáty. Stavové moravští postavili tu kovový pomník, který až do převratu ve třech jazycích hlásal, že »Josef II. císař, worbu, žiwitelkyni lidského pokolení u veliké vážnosti máže, na této roli rozvor dělal.« (Pomník byl po převratě jako habsburský památník legionáři odstraněn a je uložen v zemském muzeu v Brně i s pluhem, jímž císař oral.) Příběh byl zvěčněn ve všech čítankách rakouských jako doklad vážnosti vládnoucí dynastie k selskému stavu. Živě si upomínám, že mezi maturitními otázkami německými našel jsem také »krajanský« překlad: »Wie Kaiser Josef II. bei Slawikowitz pflügte.«

Nuže — učitel Sigmund Trnka byl právníkem sedláka Trnky ze Slavíkovíc. Jeho rodiče oba dosud žijí ve vsi na výměnku. Po obvyklé tehdy přípravě na obecné a měšťanské škole maturoval v roce 1908 na učitelském ústavě v Příboře (nar. r. 1889). Už tehdy byl známým odpůrcem Rakouska, proti němuž rád citoval epigramy Havlíčkovy. Jako většina studentů byl pokrokový, nebojácný, upřímný — jako všichni odchovanci tehdejšího Času a Obzoru.

Působil zprvu v Lidečce a Cichově na Uherskobrodsku, kde v debatě při svatební hostině prohlásil, že císař je věrolomník, neboť nesplnil slib, že se dá korunovati za českého krále. V dalším hovoru s katolickým farářem velebil Krista jako myslitele, ale pochyboval o jeho božství. To stačilo. »Růhal sa!« Udání — vyšetřování — hrozící zatčení — a Trnka prchá před ukončením školního roku do Ameriky (1910), kde pra-

cuje jako dělník v pověstných chicagských jatkách, v dřevařských závodech texaských a konečně v zahradnických kalifornských. Tu pozná i stíny »svobodné« Ameriky a příležitostně poukáže na společenské a hospodářské rozdíly, na vyssávání a utlačování dělnictva, které tak skvěle vylíčil Sinclair ve svých knihách a — stává se i v Novém světě nepohodlným cizincem a je u policie »veden v patrnosti«.

Při zahradnické práci se zranil a onemocněl vysokými horečkami; v nemocnici na zakročení policie prohlásil jej lékař nepřítelným (!) a na americké útraty byl poslán postrkem zdarma až do rodné obce. Tělesně i duševně vyčerpan, dá se ve Slavíkově zatknout a je souzen u krajského soudu v Uherském Hradišti. Proces trval rok a zásluhou vlasteneckého advokáta dr. Seiferta — a last not least — i »správnou« diagnosou amerického lékaře, nedostal se před porotu, která by jej pro rouhání jistě byla odsoudila, a byl — osvobozen. Po velkých obtížích a slibech dostal konečně ve školním roce 1913–1914 místo v Otmicích a pak v Ježkovcích na Vyškovsku.

Tu jej zastihla velká doba. 1. srpna 1914 nastupuje službu u 14. pluku zeměbrany v Brně, odjíždí na ruskou frontu. U roty mluví o bratrství s Rusy, o blízkém vpádu Rusů na Moravu, o porážce Rakouska a svobodném českém státě tak přesvědčivě, že rota se celá rozběhne. Trnka je však prozrazen, ve Svinově zatčen a v Opavě souzen pro desertci a pobuřování. Den před rozsudkem prchne a v civilních šatech dojde pěšky až domů, kde se po 14 dní skrývá na půdě rodného domu. Boje se následků prozrazení pro ustrašené rodiče, rozhodne se jít znovu na frontu a přeběhnouti do Ruska. Při tomto pokusu je na Těšínsku chycen a postaven znovu před válečný soud, tentokrát ve Wadowicích. Je odsouzen k smrti oběšením, změněné »cestou milosti« v zastřelení. Rozsudek vykonán 2 hodiny po vynesení, o 4 hodiny odpolední 10. prosince 1914 u kasárenské zdi. Praděd dostal čtyři dukáty, právník čtyři kulky ve jménu Jeho Veličenstva císaře!

Před smrtí napsal kolega Trnka svým rodičům dopis na rozloučenou, který není možno čísti bez dojetí:

Draží!

Přijměte ode mne poslední pozdrav z tohoto světa.

Byl jsem doma tajně, když jsem z Opavy utekl bez dovolení.

Kronika

...le jímna jeho veličenstva císaře,
by neposlal na Tomáš Drápal a tímto
to kopírováního prof. učel učitelu v Opavě
poslal básníkovi. Z Trnky, hrdinu domů
...vzhledem a s dat. 14. 12. 1914, když
...vímno 1000 Kč na loud z Trnky

70. let od odhalení pamětní desky hrdinovi odboje Zikmundu Trnkovi

Zikmund Trnka se narodil 4. května 1889 ve Slavkovicích, v rodině rolníka. Byla to tatáž rodina, na jejímž poli oral císař Josef II. v roce 1769. Ve svém rodišti navštěvoval Zikmund obecnou školu, potom byl žákem měšťanské školy ve Slavkově. Když si měl zvolit budoucí povolání, naléhal Zikmund na otce, aby mu dovolil se věnovat učitelství, které bylo jeho velkým ideálem. Ten po dlouhém rozmyšlení svolil. Učitelství studiu se Zikmund věnoval v Příboře v letech 1904–1908. Od svých spolužáků se lišil zádušností, hloubavostí a přímostí, vynikal národní hrdostí. Nedovedl se přetvářet, což se stalo příčinou jeho těžkých životních osudů.

Po absolvování učitelského ústavu byl Trnka učitelem v Lidečce a potom v Cíchově. Protože se netajil svými pokrokovými názory, odsuzoval

lidní společnosti předal starostovi ve Slavkovicích. Hned druhého dne po návratu do rodné obce přišel četník Halouzka, aby ho odvedl podle zatykače ke krajskému soudu v Uherském Hradišti. Dne 14. května byl Trnka osvozen a propuštěn z vazby.

Vrátil se k rodičům do Slavkovic a ucházel znovu o místo učitele. Čekal však velmi dlouho. Teprve na zásah poslance Vaculy byl Trnka ustanoven učitelem v Otnicích a později v Ježkovicích. Veřejnosti se vyhýbal a žil jen pro svou školu a žáky. Po vyhlášení všeobecné mobilizace narukoval Zikmund Trnka jako záložník ke 14. zeměbrance pluku do Brna a koncem září odjížděl se svým plukem na východní frontu.

Na ruské frontě prožíval Trnka neobyčejná duševní muka. Všechno se v něm vzpíralo, když pomyslel, že na druhé straně jsou vojáci slovanského národa a že má do nich střít. Až jednou se rozhodl: odhodil zbraň, strhl s sebou celou rotu a utekl. Byl však u Svinova chycen a postaven před válečný soud v Opavě. Při vyšetřování mluvil zástupce žaloby jednoznačně o zastřelení. Aby se zachránil, uprchl Trnka z vězení a vydal se na cestu k domovu. Rodiče a sourozenci mu udělali úkryt na půdě ve slámě. Přesvědčoval je, že v krátké době přitáhnou Rusové na Moravu, on se k nim přidá a bude s nimi bojovat proti Rakousku. Když se tak nestalo a Rusové byli naopak donuceni k ústupu, rozhodl se Trnka, že překročí frontu, aby se dostal do Ruska. Na Těšínsku byl však znovu zatčen a ve Wadovicích postaven hned před válečný soud. Byl obžalován jako zběh, vyzvědač ve prospěch Ruska a z odepření vykonávat vojenskou povinnost. Kromě vyzvědačství se k ostatnímu hrdě přiznal. Soudu bylo jasno, že má před sebou zjevného odbojníka a odpůrce Rakouska a odsoudil ho k smrti zastřelením. Rozsudek byl vykonán 10. prosince 1914.

Válka zuřila ještě dlouho a na Trnku se skoro zapomnělo. Avšak po vítězném 28. říjnu 1918 se stalo zřejmým, že národní svoboda a samostatnost je výsledkem velkého počtu drobných činů a společného úsilí zahraničního i domácího odboje, kterého se zúčastnil i Zikmund Trnka.

Vojenský soud ve Wadovicích.

Trvalé uctění památky slavkovského rodáka a učitele Zikmunda Trnky si vzal za úkol tehdejší řídící učitel František Florián.

V Pamětní knize obce Slavkovice je slavnost odhalení pamětní desky na školní budově podrobně popsána:

„Dne 2. června 1935 odhalena pamětní deska na školní budově hrdinovi domácího odboje učitele Zikmunda Trnky. Zikmund Trnka narodil se 4. května 1889 ve Slavkovicích v čísle 17 a byl popraven 10. prosince 1914 ve Wadovicích u Krakova pro účast na domácím odboji. Dopis, zaslaný rodičům krátce před smrtí, osvětlil nejlépe jeho povahu. Slavnost konána pod záštitou okresního zastupitelstva ve Vyškově za účasti legionářů, sokolstva, hasičstva, sportovců a učitelstva, dále spolužáků a profesorů popraveného a občanstva ze širokého okolí. Účast více jako 3000 lidí nasvědčovala, že občanstvo plně pochopilo činnost učitele Z. Trnky za války. Slavnosti se osobně zúčastnil okresní hejtman Ot. Příbyl, okresní školní inspektor Norbert Černý a členové okresního zastupitelstva. Slavnostní proslov měl spolužák popraveného profesor učitelství v Opavě Alois Zbavitel, který také napsal brožurku „Z. Trnka, hrdina domácího odboje“.

Po slavnosti sehrána na návsi za školou scéna: „Ve jménu Jeho Veličenstva císaře“ v podání místních ochotníků. Volné obrazy ze života Z. Trnky napsal učitel Tomáš Drápal z Vážan Královopolských.

První scéna představovala, jak císař Josef II. oře na poli sedláka Trnky, druhý obraz se odehrával ve škole v Ježkovicích před prázdninami, třetí obraz představoval mobilizaci ve Slavkovicích, čtvrtý obraz vojenský soud ve Wadovicích. Závěrečný obraz byl apoteóza hrdiny domácího odboje v osvobozené vlasti.

Zikmund Trnka je jedním z prvních hrdinů odboje proti Rakousku-Uhersku, kteří za věrnost ideálu svobody zaplatili životem. A na to by se nemělo zapomínat.

Zachované fotografie dokumentují průběh slavnosti, od které letos uplynulo 70 let.

Zpracoval: Ing. Karel Lochman,
kronikář města Rousínova

Obraz odbojníka
učitel Zikmund Trnka ve Slavkovicích.
Hrdina
„Společně se přelíná
v mém posledním pomní:
ve svobodné vlasti
slaví smrti vyvolání.“

Místní ochotníci – účastníci obrazů.

Císař Josef oře na poli sedláka Trnky.

Malé hudební družení tandem v Maďarsku

Ve dnech 24.–26.června 2005 se v našem družebním maďarském městě Halásztelek (jihovýchodně od Budapešti) konal festival „Szent László“. Součástí třidenního duchovního a kulturního svátku bylo mezinárodní setkání vokálních souborů. Tohoto setkání se na přání maďarských hostitelů, souboru Bellcanto, zúčastnilo naše MHD.

Na počátku naší spolupráce byl společný koncert pěveckých sborů 30. října loňského roku v rousínovské Zálóžně k ukončení oslav dvoustého výročí narození rousínovského rodáka Františka Sušila, jednoho z nejvýznamnějších sběratelů lidových písní na Moravě.

Interpretace autorských úprav lidových písní ze sbírky Františka Sušila měla u našich maďarských kolegů takový ohlas, že nás pozvali na mezinárodní hudební setkání do Halászteleku.

Komunikace probíhala přes Městský úřad v Rousínově. Na setkání jsme jeli dobře připraveni. Věděli jsme, že hlavní koncert bude v novém katolickém kostele. Nastudovali jsme part pro společné zpívání, který nám kolegové z Maďarska poslali (Palestrina – Jesu Rex admirabilis) a náš připravený program sestával převážně z autorských zpracování staroslověnských textů velkomoravské provenience. Našemu zájezdu předcházela také řada koncertů na jižní Moravě a nahrávání ve studiu Mahenova divadla.

Přijetí v Maďarsku bylo neformální a velmi přátelské. Hlavní koncert se konal v sobotu 25. 6. v 15 hodin v krásném, moderním a architektonicky i výtvarně velmi zajímavě řešeném katolickém kostele Szent Erzsébet. Před tímto koncertem jsme ještě zpívali Jesu Rex na ranní liturgii v řeckokatolickém kostele Szent László a okolo poledne na oficiálním zahájení slavnosti na náměstí s bustou Szent László.

Hlavní koncert jsme absolvovali pouze v šesti členech našeho sboru. Zbývající část

Vystoupení MHD.

naší formace pro poruchu na automobilu nedorazila. Přesto jsme měli, soudě podle potlesku, velký úspěch. Jednotlivé skladby jsme uváděli anglicky. Do maďarštiny je tlumočil řeckokatolický pan farář. Potlesk gradoval skladbu od skladby. Náš úspěch byl zpečetěn i řadou osobních přátelství a plány na další společné vystupování se souborem Bellcanto, který zpívá na velmi vysoké úrovni.

Po koncertu si členové našeho MHD jeli odpočinout (ubytování jsme byli v soukromí), zatímco já jsem se zúčastnil dalších akcí, které byly součástí festivalu. Viděl jsem například vynikající taneční vystoupení bulharského folklorního souboru nebo také vystoupení romské zpívající discodance formace, myslím naprosto profesionální. Večer, či lépe řečeno v noci, jsme jeli s maďarskými kolegy do centra Budapešti, kde právě probíhala akce „noci otevřených muzeí“. MHD zpívalo na podobné akci v Brně 20. května t.r. v Moravském muzeu. V neděli se s námi naši hostitelé velmi srdečně rozloučili gardenparty.

Co říci závěrem? Náš zájezd byl jako krásný třidenní sen. Myslím si, že všichni zúčastnění (nejen my) se rozcházelí nebo rozjžděli domů bohatší. Bohatší o mnohé zkušenosti, osobní kontakty a konfrontace, o zážitky. Ale i o lepší poznání své národní identity a lepší poznání toho, co spojuje středoevropskou kulturu. Věřím, že MHD na vysoké úrovni reprezentovala moravské kulturní dědictví i naše město.

A málem bych zapomněl – celý soubor se šťastně sešel ještě v neděli na závěru Svatojánských slavností na Modré u Velehradu, kde jsme si v 18 hodin „stříhli“ závěrečný koncert.

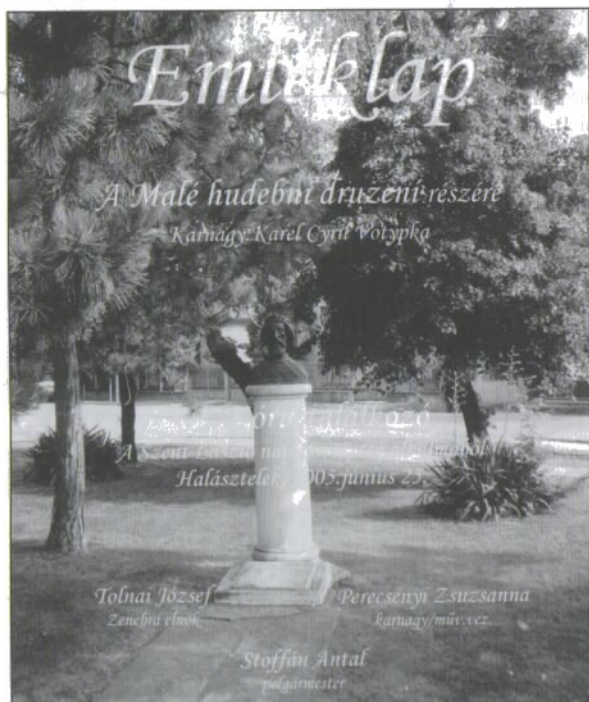
Děkujeme touto cestou všem, kteří se na přípravě a uskutečnění zájezdu podíleli.

Cyril, člen MHD

Vysvětlivky:

Szent László – svatý Ladislav, světec a uherský král, v letech 1077–1095, narozen r. 1040 v Nitře a kanonizován v r. 1192

MHD – Malé hudební družení, tandem Rousínov–Brno (viz www.malehudebnidruzeni.wz.cz)

Ocenění pro MHD.

Neoficiální setkání.

mapnik s sredinoma milon
Ryunda - kotar z Ro

Kriječica s pravom Anna Sedlmajster
na Bartschova
Rous. l. 1. 2. 6

Dne 12. prosince 1934 vyzkoušel ředitel školy okr. škol.
insp. p. Stan. Sedláček. Byl přítomen při vyučování v obou Inspekce.
třídách. Výnosem okr. šk. vzb. ve Vyškově ze dne 21. 3. 1935 č. 884/šk. oznámeno, že okr. šk. vzb. mal na vědomí, že docházka
školní jest pravidelná, chování žákovské slušné, učení školy
orné, výsledky vyučovací v I. třídě uspokojivé a dobré, ve
II. tř. dobré a velmi dobré, a lidovýchovná činnost učitel.
sboru vyhovuje místním poměrům a pořádkům.

85. narozeniny pana pur. F. J. Masaryka oslaveny
domácí školní slavností, pořádanou 6. března 1935 o 9.
hodině dopolední ve škole za účasti rodičů žáků, členů
místní školní rady a obec. zastupitelstva. Připomínku na p. narozenin p.
prezidenta se pobýly v Rusku přednost učit. uč. Frant. Touš. pur. F. J. Masaryk
Žáci recitovali píseň: Těšíc se naš a Těšíc vodu, les a
přednesli vhodné básně. Pak vyložili přednášku minishta
škol. o nar. ověty Dr. J. Ticháče, vyhlášená radem.

Na Bílou sobotu dne 20. dubna 1935 zúčastnilo se
žáctvo ředitel školy slavnosti čsl. bří. kněze. Hlavní slavností Mr. čsl. bří.
byla věta: Dobrý lid. Slavnost pražská vyložila, vzhledu něho kněze.
sem. Dvouminutovým klidem a pomínku pradávných vzpo-
mínek obětí na světové války.

Dne 2. června 1935 zúčastnilo se žáctvo ředitel školy
by slavnosti odhalení pamětní desky na školní budov-
ě hrdinovi domácího odboje učitelé Zikmunda Tu-
kovi ze Slavíkovice. Z. Tuka narodil se 4. května 1889 odhalení po-
ve Slavíkovici v č. 17. a byl popraven 10. prosince 1944 ve vězení
ve Vladaviciích u Bratova pro účast na domácí- uč. Z. Tuka
cím odboji. Dopis, zaslany rodičům kněze před smrtí,
osvětlil nejlépe jeho povahu. Slavnost konána pod záštitou
okr. zastupitelstva ve Vyškově za účasti legionářů, sokolstva,
hasičstva, sportovců, učitelstva, společenství popraveného a občanstva
ze širokého okolí. Účast více jak 3000 lidí navědovala, že
občanstvo plně pochopilo činnost uč. Tuky a vzhledu p. l. a t.

Památce kol. Sigmunda Trnky ze Slavíkovíc.

Tomáš Drápal.

Moto: »Nechťjte otrocky sklonit českou hlavu, život jsem položil za čest svého davu.«

(Popraven 10. 12. 1914 ve Wadowicích.)

Velká účast učitelstva v boji za svobodu je všeobecně známa a uznávána. Svědčí o ní nejen poměrně vysoké procento učitelů-legionářů, ale i stovky internovaných kolegů a tisíce příslušníků našeho stavu, oblečených do rakouských mundurů s výmluvným p. v. (politisch verdächtig = politicky podezřelý)

i značný počet těch, kteří zůstali sice doma, ale pod laskavým dozorem četnictva a policie.

Jednou ze zapomínaných obětí domácího odboje byl donedávna kol. Sigmund Trnka ze Slavíkovíc na Moravě. Jeho život a osudy jsou prototypem českého učitele před válkou a za války a poslouchají se jako román. Je opravdu s podivem, že nebyly dosud, kromě příležitostných novinářských článků, literárně zachyceny a zpracovány, ač svojí pravdivou romantičností a tragikou k tomu přímo lákají. Posuďte sami!

Učitelům starší generace nebude neznámo jméno malé obce Slavíkovice u Rousínova (okr. Vyškov). Za staré monarchie skvělo se na všech mapách českých zemí proto, že v roce 1769 »selský císař« Josef II., jedá po státní silnici od Brna k Olomouci, zastavil tu u pole slavíkovského sedláka Trnky a vyoral na jeho poli několik brázd, odměniv jej čtyřmi dukáty. Stavové moravští postavili tu kovový pomník, který až do převratu ve třech jazycích hlásal, že »Josef II. císař, worbu, žiwitelkyni lidského pokolení u weliké vážnosti mage, na této roli rozvor dělal.« (Pomník byl po převratě jako habsburský památník legionáři odstraněn a je uložen v zemském museu v Brně i s pluhem, jímž císař orál.) Příběh byl zvětšen ve všech čítankách rakouských jako doklad vážnosti vládnoucí dynastie k selskému stavu. Živě si upomínám, že mezi maturitními otázkami německými našel jsem také »krajanský« překlad: »Wie Kaiser Josef II. bei Slawikowitz pflügte.«

Nuže — učitel Sigmund Trnka byl pravňukem sedláka Trnky ze Slavíkovíc. Jeho rodiče oba dosud žijí ve vsi na výměnku. Po obvyklé tehdy přípravě na obecné a měšťanské škole maturoval v roce 1908 na učitelském ústavě v Příboře (nar. r. 1889). Už tehdy byl známým odpůrcem Rakouska, proti němuž rád citoval epigramy Havlíčkovy. Jako většina studentů byl pokrokový, nebojácný, upřímný — jako všichni odchovanci tehdejšího Času a Obzoru.

Působil zprvu v Lídečce a Cíchově na Uherskobrodsku, kde v debatě při svatební hostině prohlásil, že císař je věrolomník, neboť nesplnil slib, že se dá korunovati za českého krále. V dalším hovoru s katolickým farářem velebil Krista jako myslitele, ale pochyboval o jeho božství. To stačilo. »Rúhal sa!« Udání — vyšetřování — hrozící zatčení — a Trnka prchá před ukončením školního roku do Ameriky (1910), kde pra-

scena: k jmenu jeho veličenstva císaře, by napsal ac. Tomáš Drápal a táčan th. k popraveného prof. uč. úslavu v Opavě apsal brošurku. Z. Trnka, hdiina domá- na vshupnem i s dary 74.93.60 Kč, čísly usku věnováno 1000 Kč na fond Z. Trnky.

cuje jako dělník v pověstných chicagských jatkách, v dřevařských závodech texaských a konečně v zahradnictvích kalifornských. Tu pozná i stíny »svobodné« Ameriky a příležitostně poukáže na společenské a hospodářské rozdíly, na vyssávání a utlačování dělnictva, které tak skvěle vylíčil Sinclair ve svých knihách a — stává se i v Novém světě nepohodlným cizincem a je u policie »veden v patrnosti«.

Při zahradnické práci se zranil a onemocněl vysokými horečkami; v nemocnici na zakročení policie prohlásil jej lékař nepřičetným (!) a na americké útraty byl poslán postrkem zdarma až do rodné obce. Tělesně i duševně vyčerpan, dá se ve Slavkově zatknout a je souzen u krajského soudu v Uherském Hradišti. Proces trval rok a zásluhou vlasteneckého advokáta dr. Seiferta — a last not least — i »správnou« diagnosou amerického lékaře, nedostal se před porotu, která by jej pro rouhání jistě byla odsoudila, a byl — osvobozen. Po velkých obtížích a slibech dostal konečně ve školním roce 1913—1914 místo v Otíních a pak v Ježkovicích na Vyškovsku.

Tu jej zastihla velká doba. 1. srpna 1914 nastupuje službu u 14. pluku zeměbrany v Brně, odjíždí na ruskou frontu. U roty mluví o bratrství s Rusy, o blízkém vpádu Rusů na Moravu, o porážce Rakouska a svobodném českém státě tak přesvědčivě, že rota se celá rozběhne. Trnka je však prozrazen, ve Svinově zatčen a v Opavě souzen pro deserti a pobuřování. Den před rozsudkem prchne a v civilních šatech dojde pěšky až domů, kde se po 14 dní skrývá na půdě rodného domu. Boje se následků prozrazení pro ustrašené rodiče, rozhodne se jít znovu na frontu a přeběhnouti do Ruska. Při tomto pokusu je na Těšínsku chycen a postaven znovu před válečný soud, tentokrát ve Wadowicích. Je odsouzen k smrti oběšením, změněné »cestou milosti« v zastřelení. Rozsudek vykonán 2 hodiny po vynesení, o 4. hodině odpolední 10. prosince 1914 u kasárenské zdi. Praděd dostal čtyři dukáty, pravňuk čtyři kulky ve jménu Jeho Veličenstva císaře!

Před smrtí napsal kolega Trnka svým rodičům dopis na rozloučenou, který není možno čísti bez dojetí:

Drazí!

Přijměte ode mne poslední pozdrav z tohoto světa.

Byl jsem doma tajně, když jsem z Opavy utekl bez dovolení

poznali nebezpečí a že
 zapřením volili me
 v problematického »spas
 ako za Rakouska, ukázali
 politicky vyspělejší, než
 oluobčané německé národ
 elikou zárukou pro budou
 ŝ stíženě situaci, která na
 olitické německé strany,
 e zúčastnily výstavby ne
 akřka smeteny nacionalis
 nou henleinovců.
 rincipu demokracie je pro
 iskem, neboť jen v demol

UČs. s poli- řed volbami.

posledního čísla před
 alal politickým stra-
 yž uveřejnění nemá
 lně mít, otiskujeme

žádostmi, abychom
 máždění opatřili co
 jaká stanoviska za-
 y k základním po-
 městnaneckým. Po-
 á odborová organi-
 ušníkú učitelského
 a event. direktivy,
 chybně značný vý-
 nezi lidem v době

ré, abyste v zájmu
 iou a učitelstvem
 nto dopis své sta-
 im:

je stejně v zájmu
 zaměstnanců, aby-
 io nebo platového
 byly vždy napřed
 acovním výboru,
 odborové orga-
 politickým stra-
 tické. Tento sbor
 em účelně pracu-
 tických stran, že
 snovy a návrhy
 nebo v jednot-
 předloženy, tak
 no bez předcho-

na ze všech sil
 zrušeny všechny
 ů, neboť se na-
 yto srážky byly
 služebních po-
 ceny životních
 by byla v plném
 č. 103 a 104

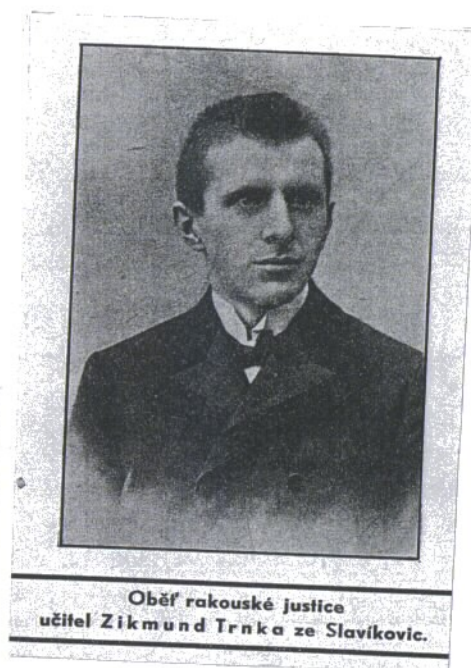
školské správy,
 ena od správy
 u ustaveny na
 imé zastoupení
 vyloučeno.
 újezdních ško-

né buďte zru-
 buďte povin-
 ie, jež mohou
 ouleté.
 olitické strany
 ní školy proti
 ty její. Máme
 ických, které
 vých výnosů
 katolické ve

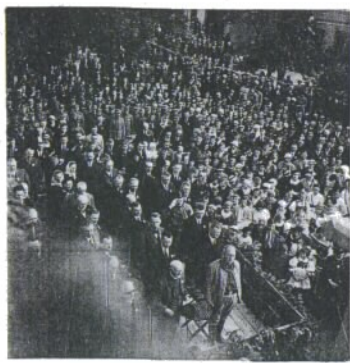
projeví svůj
 olitiku i tím,
 kandidátních
 azení v při-

schůzka na návsi za školou scéna: té jménu jeho veličenstva císaře,
 volně sbírá se široka ž. Trnky napnul se. Tomáš Trápal a táraň th.
 Slavíkovi poslov měl spoluzak popraveného prof učil. ústavu v Opavě
 thois Slavík, který také napnul bítužku. ž. Trnka, hrdina domá-
 cího odboje. Celkem vyběhu na vzhledném i s daný 7493.60 Kč, ústý
 iak 2377.60 Kč. Z tohoto visku věnováno 1000.- Kč na fond ž. Trnky
 při sdejší škole, a něho bude paměti deska sratěna reliefem ž.
 Trnky. Dobřích 1377.60 Kč darováno na potřeby zářku a učebně po-
 můcky a knihy při sdejší škole. Spáva školy pověřena libridau
 slavnosti po stránce finanční, což prováděno s obnos 1377.60 Kč.

Fotografie se slavností

Podíče popraveného uč. ž. Trnky

1

Slavoslužní hosté při hraní sb. hymny.

2

Školstvo v průvodě

3

Žačky a učení v průvodě.

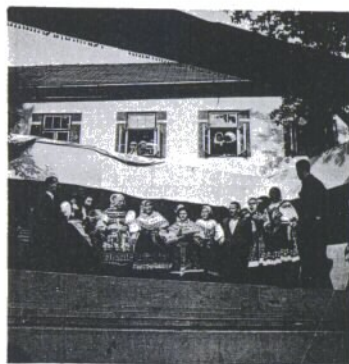
4

Pěvecké sdružení ze Slavkova

Fotografie ze scény: ve jménu jeho Veličenstva císaře.

5

6

Armádní sběhava ve Slavkově před vyhlášením mobilizace 1914.

